

Center for Regional- og Turismeforskning er et center for anvendt forskning, der løfter analyse- og udviklingsopgaver samt forskningsprojekter med særligt fokus på yderområder. Centrets primære fokus er regional udvikling med fokus på yderområder, turisme i et destinationsperspektiv samt modeløkonomisk analyse. CRT er beliggende på Bornholm og har eksisteret siden 1994.

Samfundsøkonomiske effekter ved flytning af European Medicines Agency (EMA) til København

Udarbejdet af: Nino Javakhishvili-Larsen, ph.d. og Jie Zhang, ph.d.

For yderligere information: Nino Javakhishvili-Larsen (njl@crt.dk, +45 3085 5186)

1. og 3. august 2017 udgav Politiken fakta vedrørende den foreløbige debat om den danske regerings tilbud i forbindelse med bekendtgørelsen af København som ny værtsby for EMA.

Forskere på CRT har anvendt de faktuelle grundantagelser i artiklerne til at beregne de samfundsøkonomiske effekter og indtægter, som kan medfølge EMA's flytning til København. I det følgende beskrives kort metoden, dernæst præsenteres 3 scenarier og deres samfundsøkonomiske effekter, og til slut vises de samlede direkte og afledte samfundsøkonomiske effekter af tilflytning af EMA i København.

Metode

Beregningerne er udført ved hjælp af CRT's Regionaløkonomiske Model for Erhverv og Beskæftigelse SAM-K/LINE®. Modellen bygger på input-output-princippet samt generelle ligevægtsmodeller på kommunale økonomier. Det vil sige, at udbud er afstemt med efterspørgsel på alle kommuner og alle varer. Modellen kører med 5 iterationer for at udregne regionale økonomiske konsekvenser. På nogle variable, f.eks. arbejdspladser og værditilvækst, kan man se både direkte og afledte effekter.

Via SAM-K/LINE® har vi udført en fremskrivning af den forventende regionale udvikling, forstået som den forventede udvikling i erhvervsstruktur og arbejdsmarked i danske kommuner. Vi har lavet en modelberegning i SAM-K/LINE basisversion fra april 2017 og turismeversion fra juli 2017, hvor vi kalibrerer modellen med nye antagelser, f.eks. hvis EMA flytter til Copenhagen Towers i Københavns Kommune. Vi har beregnet direkte og afledte samfundsøkonomiske effekter og afklaret, hvad flytningen betyder for Københavns Kommune og andre kommuner i regionen samt Danmark som helhed.

I forbindelse med EMA's flytning til København har vi opstillet scenarier på baggrund af de to faktuelle grundantagelser i temaartiklen "Danmark har lagt hårdt ud i efterårets store europæiske medicinalgrandprix",

Kristian Klarskov, Politiken, side 4, torsdag, 3. august 2017. Vi har vurderet de faktuelle grundantagelser som følgende¹:

1. **890 vellønnede ansatte flytter til Københavns Kommune**
2. **Der bliver genereret ca. 35.000 hotelovernatninger i Københavns Kommune**

På baggrund af disse grundantagelser har vi beregnet tre scenarier i SAM-K/LINE og vurderet de samfundsøkonomiske effekter på arbejdsmarkedet, økonomien og offentlige indtægter i Københavns Kommune og omegn samt i hele landet. Scenarierne er som følger:

Scenarie 1: Der bliver nye 890 arbejdspladser i rådgivningsbranchen i Københavns Kommune

Scenarie 2: 890 ansatte vil øge lokalt privatforbrug og give medfølgende effekter i København

Scenarie 3: Der kommer yderligere 35.000 hotelovernatninger i Københavns Kommune per år

Vi har beregnet et års effekt og samfundsøkonomisk indtægt for hver af de tre antagelser.

Resultat af scenarierne

Modelberegningresultaterne påviser følgende direkte og afledte effekter på beskæftigelse, værditilvækst, og forskellige skatter i Københavns Kommune. Interregional mobilitet og handel på tværs af kommuner og regioner udgør geografisk spill-over i øvrige kommuner i Region Hovedstaden og resten af landet.

Scenarie 1

Et års økonomiske og beskæftigelsesmæssige effekter af 890 nye arbejdspladser i Københavns Kommune:

Scenarie 1 er baseret på den faktuelle grundantagelse, at Danmark vinder udbuddet og bliver værtsby for European Medicines Agency (EMA), som ansætter omkring 890 vellønnede og højt kvalificerede medarbejdere. Scenarie 1 er hermed beregnet efter følgende **antagelse 1** og resultaterne af samfundsøkonomiske direkte og afledte effekter vises i **tabel 1**.

Antagelse 1: 890 nye arbejdspladser i Københavns kommune i den tilsvarende rådgivnings branche for et år.

¹ 49 mio. kr. husleje (inklusive el, vand, varme m.m.) indgår i beregningen af "cost and benefit analysis", da det er den danske regerings tilbud, som betales af danske skatteydere over 20 år. Det er dog ikke så klart i artiklen, og der er ikke information om huslejekontrakt, da informationen er beholdt fortrolig. Når der foreligger flere oplysninger om de samlede udgifter ifb. med tilbuddet kan modellen generere mere detaljerede oplysninger.

Tabel 1 Økonomiske effekter fra Scenarie 1				
	Københavns Kommune	Øvrige kommuner i Region Hovedstaden	Øvrige kommuner i resten af landet	Samlet i hele landet
Arbejdspladser (antal)	1218	101	164	1483
Værditilvækst (mio. kr)	902	67	94	1063
Personindkomstskat (mio. kr.)	27,8	39,2	32,3	99,3
Moms og vareafgift (mio. kr)	50	16	21	87

Tabel 1 viser, at et års afledte effekter i Københavns Kommune svarer til 328 ekstra jobs, ud over de 890 EMA-ansatte i København. Der er forventet spill-over-effekt på arbejdspladser i resten af kommunerne i Region Hovedstaden (omkring 101 jobs) samt i øvrige kommuner i resten af landet. Ifølge Scenarie 1 dannes der omkring 1480 jobs i hele landet. Nye arbejdspladser skaber yderligere værdi i økonomien. Scenarie 1-modelberegningen viser, at 890 nye, vellønnede og højt kvalificerede EMA-ansatte øger bruttoværditilvæksten i Københavns Kommune og omegn. Det er beregnet et års forøgelse af bruttoværditilvækst (BTV) med omkring 900 millioner kr. kun i Københavns Kommune, hvorimod lagt sammen med geografisk spill-over bliver der ca. 1 milliarder kr. ekstra BTV i hele landet.

890 nye medarbejdere ansættes under samme vilkår som medarbejderne for internationale institutioner såsom EEA, UNICEF o.lign. EMA-ansatte betaler, ligesom andre ansatte i internationale organisationer og agenturer, ikke personlige indkomstskatter i Danmark, men deres lønninger er overført fra EU. Derfor er deres forbrug (fra forretnings udgift til privatforbrug) 'ren' eksport for Danmark. I modelberegningen nulstiller vi indkomstskatter direkte fra 890 EMA-ansattes lønninger og beregner kun de afledte indkomstskatter samt moms og vareafgifter. Modelberegningen viser, at selvom 890 nye ansatte ikke betaler personlige indkomstskatter, er der afledte effekter på indkomstskatter for ca. 28 millioner kr. i Københavns Kommune og med geografisk spill-over er der ca. 100 millioner ekstra kr. i hele landet. Direkte og afledte effekter er også på moms og vareafgifter, som svarer til ca. 50 millioner kr. i København og næsten lige så meget spredt ud i resten af landet.

Selvom 890 EMA-medarbejdere ikke betaler indkomstskatter i Danmark, bruger de til gengæld det meste af deres løn på lokalt privatforbrug, f.eks. til husleje, internet, tv, personlige varer, husholdningsvarer, mad, shopping, café- og restaurantbesøg, transport m.m. I modelberegningen tager vi højde for viden om, hvor meget personer med et tilsvarende lønniveau typisk forbruger til mad, tøj, husleje, osv. På den baggrund

udarbejder vi det andet scenarie, hvor vi antager, at 890 nye, vellønnede og højt kvalificerede medarbejdere sandsynligvis vil bruge ca. 80% af deres bruttoløn til privat forbrug i Københavns Kommune.

Scenarie 2

Økonomiske og beskæftigelsesmæssige effekter af husholdningers lokale privatforbrug i København og omegn:

Antagelse 2: 890 nye medarbejdere i København betyder, at ca. 890 husholdninger flytter til København med gennemsnitligt 2-3 medlemmer per husholdning. De er højtlønnede med stærk købekraft. Der vil ses en stigning i lokalt privatforbrug i kommunen. Indkomstresultaterne fra Scenarie 1 – bruttoløn – vurderes til ca. 463 mio. kr. per år. Vi antager, at ca. 80% af bruttolønnen anvendes til lokalt privatforbrug. Dvs., det er beregnet til 370,4 mio. kr. per år i lokalforbrug opdelt efter forbrugskomponenter i Københavns Kommune.

Tabel 2 viser direkte og afledte effekter fra Scenarie 2 i Københavns Kommune, i øvrige kommuner i Region Hovedstaden samt i øvrige kommuner i resten af landet.

Tabel 2 Økonomiske effekter fra Scenarie 2				
	Københavns Kommune	Øvrige kommuner i Region Hovedstaden	Øvrige kommuner i resten af landet	Samlet i hele landet
Arbejdspladser (antal)	209	10	78	308
Værditilvækst (mio. kr)	146,7	10,3	54,0	210,9
Personindkomstskat (mio. kr.):	13,3	16,0	16,5	45,7
Moms og vareafgift (mio. kr)	71,9	2,6	5,4	79,9

Tabel 2 viser, at tilflytning af ca. 890 vellønnede medarbejder til København højst sandsynligt skaber flere samfundsøkonomiske indtægter, ikke kun i Københavns Kommune, men i hele Danmark. Scenarie 2-modelberegningen viser, at der skabes yderligere ca. 209 jobs i Københavns Kommune, og sammen med

geografisk spill-over ca. 308 yderligere jobs i hele landet. EMA-medarbejdernes stærke købekraft ses også i yderlige 147 millioner kr. i bruttoværditilvækst i Københavns Kommune og næsten 60 millioner kroner ekstra BVT i resten af landet (på grund af geografisk spill-over og interregional handel).

Scenarie 2-modelberegningen antager positive effekter i offentlige budgetter op til 46 millioner kr. med indkomstskatter og op til 80 millioner kr. med moms og vareafgifter i hele landet.

Artiklen i Politiken (torsdag, d.3. august, 2017) beskrev, at EMA årligt genererer mellem 30.000-40.000 hotelovernatninger gennem møder og årlige konferencer. Derfor udarbejder vi et tredje scenarie i SAM-K/LINE med et års modelberegning, hvor vi tager hensyn til denne faktuelle grundantagelse.

Scenarie 3

Økonomiske og beskæftigelsesmæssige effekter af 35.000 hotelovernatninger i Københavns Kommune:

Antagelse 3: Hvis der kommer 35.000 ekstra hotelovernatninger i Københavns Kommune, vil København ikke mindst øge hotelomsætningen, men også øge omsætningen hos restauranter, transport (f.eks. taxa og anden lokal transport), turistattraktioner og kulturinstitutioner.

Tabel 3 Økonomiske effekter fra Scenarie 3

	Københavns Kommune	Øvrige kommuner i Region Hovedstaden	Øvrige kommuner i resten af landet	Samlet i hele landet
Arbejdspladser (antal)	57	14	9	80
Værditilvækst (mio. kr)	23,7	7,8	4,2	35,7
Personindkomstskat (mio. kr.)	2,9	3,8	2,2	8,9
Moms og vareafgift (mio. kr)	11,4	0,9	0,6	12,9

Et årsresultat fra Scenarie 3-modelberegninger viser, at 35.000 hotelovernatninger i Københavns Kommune giver omkring 56 millioner kr. i turismeomsætning i Københavns Kommune. Det vil generere i alt 80 yderligere arbejdspladser, øger bruttoværditilvæksten i hele landet med 35,7 mio. kr. og giver 20 millioner kr. ekstra til det offentlige budget.

Samlede direkte og afledte samfundsøkonomiske effekter af tilflytning af EMA i København

Ifølge de tre scenarie-modelberegninger viser tabel 4 de samlede etårs direkte og afledte samfundsøkonomiske effekter i Københavns Kommune med geografisk spill-over i de øvrige kommuner i Region Hovedstaden samt i de øvrige kommuner i resten af landet og landet som helhed.

Tabel 4 Samlede økonomiske effekter af alle tre scenarier over et år				
	Københavns Kommune	Øvrige kommuner i Region Hovedstaden	Øvrige kommuner i resten af landet	Samlet i hele landet
Arbejdspladser (antal)	1484	125	251	1871
Værditilvækst (mio. kr.)	1072,4	85,1	152,2	1309,6
Personindkomstskat (mio. kr.)	44,0	59,0	51,0	153,9
Moms og vareafgift (mio. kr.)	114,5	18,8	25,2	158,5

Ifølge modelberegningerne i scenarie 1, 2 og 3 vurderes det, at EMA's flytning til København kan skabe omkring 1.871 jobs i Danmark. De samfundsøkonomiske gevinster i form af direkte og afledte effekter i den danske økonomi ses ved en stigning af bruttoværditilvæksten med yderligere 1,3 milliarder kr. og en stigning i den danske stats offentlige indtægter med yderligere 312 millioner kr.

Resultaterne af modelberegningerne i de tre scenarier bygger på grundantagelsen, at EMA's 890 vellønnede medarbejdere flytter til København, og at EMA genererer ca. 35.000 hotelovernatninger per år. Der er andre sociale, forsknings-, markedsførings- og netværksmæssige effekter, som medfølger EMA (f.eks. kan der være lobbyister, NGO'er, netværksgrupper osv., som også vil flytte til København for at være geografisk i nærheden af EMA), og de kan påvirke positivt – ikke mindst Københavns science-klynges udvikling og økonomiske vækst. De andre medfølgende effekter er ikke medregnet i modellen, og vi antager, at de samfundsøkonomiske effekter kan vokse per år.